

ΒΑΡΑΘΡΟ «ΤΡΥΠΑ» ΦΕΝΕΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ (-190 μ.)
(Α.Σ.Μ. Ε.Σ.Ε. 6640)**

από τον

ΝΙΚΟ ΛΕΛΟΥΔΑ*

Θέση: Το βάραθρο «Τρύπα» βρίσκεται στην ορεινή Κορινθία, σε υψόμετρο 1.800 μέτρων στη θέση «Κακοβούνι» του βουνού Ντουρντουβάνα (αρχ. Πεντέλεια), που αποτελεί την ανατολική απόληξη στην Κορινθία του Χελμού (Αροάνια).

Πλησιέστερο χωριό είναι η Αρχαία Φενεός (Καλύβια).

Ιστορικό: Η πρόσφατη ιστορία του είναι συνδεδεμένη, δυστυχώς, με το μαρτύριο και το θάνατο εκατοντάδων ανθρώπων που συντελέστηκε στα θλιβερά χρόνια της Κατοχής (και ειδικότερα από το 1943 έως το 1945). Τότε, κρατούμενοι ομάδων ατάκτων στο γειτονικό μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου, από τα γύρω χωριά, αλλά και από άλλα μέρη της Πελοποννήσου, οδηγήθηκαν κατά ομάδες στην είσοδο του βάραθρου, όπου εκτελέστηκαν και ρίχθηκαν στην «Τρύπα»...

Το 1945 ανασύρθηκαν από ειδικό συνεργείο του Αγγλικού στρατού όσα πτώματα ήταν σε κατάσταση που μπορούσαν να αναγνωρισθούν από τους συγγενείς τους. Τα υπόλοιπα, λόγω της προχωρημένης αποσύνθεσής τους (και συνεπώς αδυναμίας αναγνώρισής τους), αφέθηκαν στο βάραθρο.

Έρευνα: Η «Τρύπα» εξερευνήθηκε για πρώτη φορά από τα μέλη της Ε.Σ.Ε. Νίκο Λελούδα και Στάθη Παυλίδη το 1981. Από τότε το «επισκέφθηκαν» οι ίδιοι 7-8 φορές, μέχρι το 1991, που (μετά από παράκληση συγγενών ανθρώπων που δεν είχαν αναγνωρισθεί και ανασυρθεί το 1945), οι προαναφερόμενοι ανέσυραν από τον πυθμένα του τους σκελετούς 150 (!) περίπου ατόμων, που σήμερα βρίσκονται στο παρακείμενο εκκλησάκι των Αγίων Πάντων, που κτίστηκε ειδικά για την περίπτωση.

Περιγραφή-Διαστάσεις: Το πρώτο του τμήμα – «πηγάδι» έχει κατακόρυφο αρνητικό βάθος 55 μέτρα, στα οποία πρέπει να προσθέσουμε 5 ακόμη μέτρα από την εξωτερική επιφάνεια – μέχρι το πρώτο «πατάρι» διαστάσεων 10 x 2 μέτρων (μήκος-πλάτος), από το οποίο και αρχίζει το κατακόρυφο και αρνητικό πρώτο πηγάδι που αναφέρθηκε.

Το πρώτο αυτό πηγάδι καταλήγει σε πολύ επικλινές δάπεδο που έχει σχηματισθεί από τα φερτά υλικά που έχουν πέσει αλλά και ρίξει οι άνθρωποι από την είσοδό του, με αποτέλεσμα το φυσικό του δάπεδο να βρίσκεται ακόμη 15 μέτρα χαμηλότερα από το σημείο που ακουμπά-

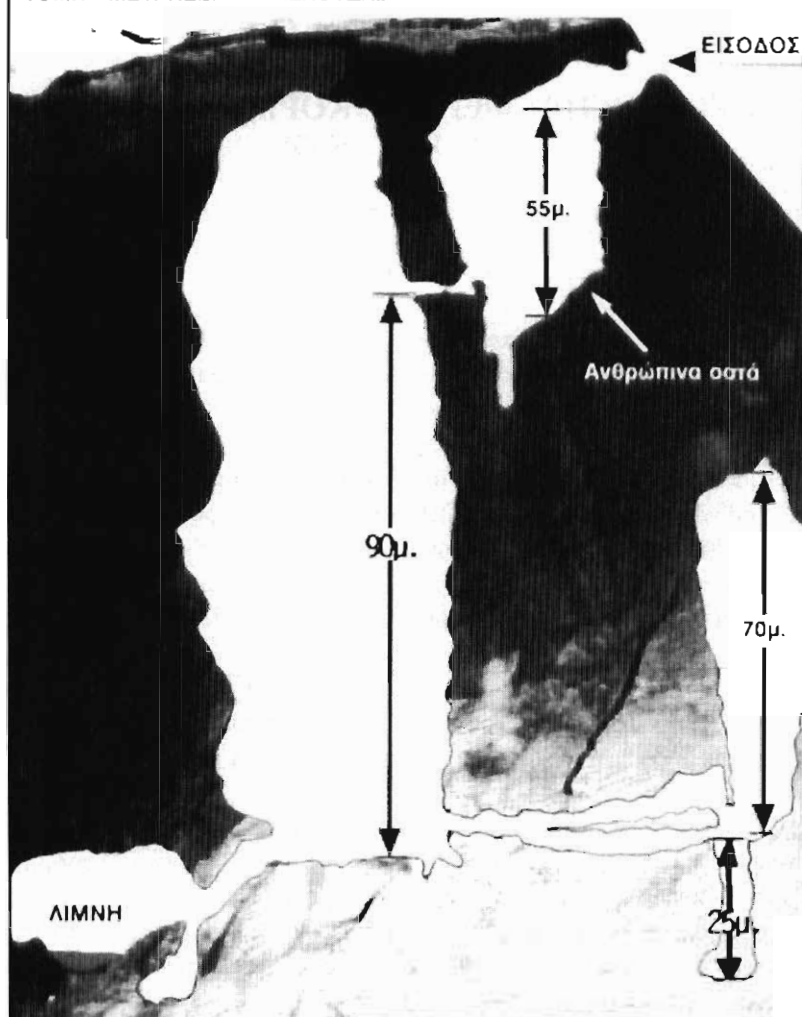
* ΝΙΚΟΣ ΛΕΛΟΥΔΑΣ - Τραπεζικός-Σπηλαιολόγος, Τακτικό μέλος της Ε.Σ.Ε.

** «Tripa» (Hole) Abyss of Feneos in Korinthia.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΒΑΡΑΘΡΟ «ΤΡΥΠΑ» ΦΕΝΕΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ (Α.Σ.Μ. 6640)

ΤΟΜΗ - ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ: Ν. ΛΕΛΟΥΔΑΣ

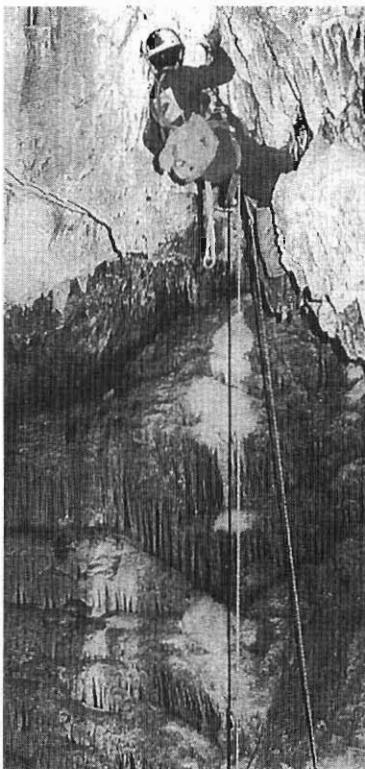

ει το σκοινί καθόδου, το οποίο συναντάται στο Νότιο άκρο της αίθουσας που σχηματίζεται και η οποία έχει διαστάσεις 60 x 50 μέτρα (μήκος-πλάτος) περίπου.

Στο Βόρειο άκρο της υπάρχει μικρό και στενό πηγάδι βάθους 10 μέτρων που καταλήγει σε επίσης μικρή αίθουσα διαστάσεων 4 x 2 μέτρα.

Στην μεγάλη αίθουσα που προαναφέρθηκε είχαν συσσωρευθεί όλοι οι σκελετοί, μαζί με μερικές δεκάδες (!) χειροβομβίδες, τις περισσότερες από τις οποίες έχουν βγάλει στην επιφάνεια οι παραπάνω σπηλαιολόγοι.

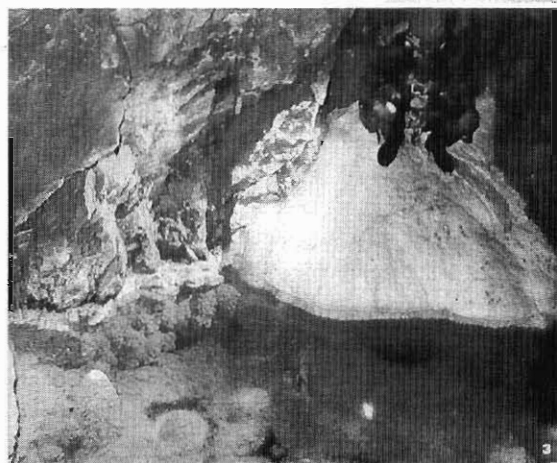
Τον Ιούλιο του 1996 οι ίδιοι, μαζί με το επίσης μέλος της Ε.Σ.Ε. Δημήτρη Λεμπέση, ανακάλυψαν εντελώς τυχαία σε μικρό πατάρι που βρίσκεται 15 μέτρα ψηλότερα (κάθετα) από το

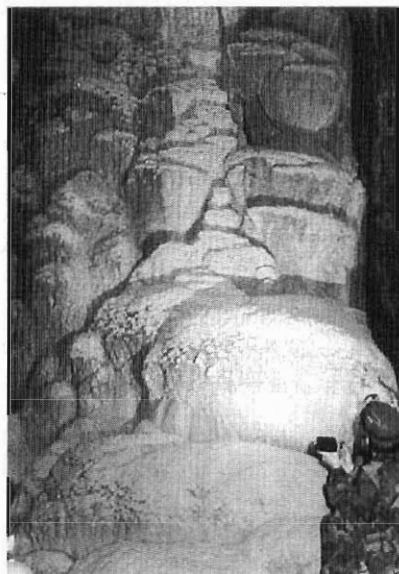
1

3

2

4

Εικ. 1-2-3-4: 1. Κατάβαση σπηλαιολόγου στο σπηλαιοβάραθρο «Τρύπα Φενεού Κορινθίας» (-190μ.) – 2-3-4. Εντυπωσιακός σταλαγμτικός στολισμός της αίθουσας του σπηλαίου (φωτ. Ν. Λελούδης)

δάπεδο της μεγάλης αίθουσας και μετά από πολύ στενό διάδρομο μήκους 6 μέτρων, δεύτερο μεγάλο κατακόρυφο και αρνητικό πηγάδι βάθους 90-95μ. και διαμέτρου τουλάχιστον 30 μέτρων.

Κατά την έρευνα του τμήματος αυτού του σπηλαιοβάραθρου, που έγινε τον Αύγουστο του ίδιου χρόνου από τους παραπάνω με τη συνεργασία των μελών της Ε.Σ.Ε. Βαγγέλη Κβαλιέρου και Α. Μοράντο μετά την κατάβαση του δεύτερου μεγάλου αυτού πηγαδιού, αποκαλύπτεται αίθουσα διαστάσεων 30x8 μέτρων με πλούσιο ογκώδη σταλακτιτικό διάκοσμο. Ξεκινώντας απ' αυτήν και κατεβαίνοντας 10 περίπου μέτρα χαμηλότερα, υπάρχουν δύο ακόμη μικρότερες αίθουσες. Στην δεύτερη και τελευταία (προς αυτή την πλευρά – αριστερά της μεγάλης αίθουσας) υπάρχει ωραιότατη λιμνούλα με διαστάσεις 8x2 μέτρα και βάθος που φθάνει τα 2 μέτρα. Σημειωτέον ότι, ολόκληρη η αίθουσα με τη μικρή λίμνη έχει πλουσιότατο σταλακτιτικό και σταλαγματικό διάκοσμο.

Δεξιά της μεγάλης αίθουσας υπάρχει συνέχεια του σπηλαίου με στενούς διαδρόμους μήκους 80 περίπου μέτρων που οδηγούν σε πολύ στενό πέρασμα – «φεγγίτη» στο τέλος τους, περνώντας με δυσκολία, μέσα από τον οποίο διανοίγεται νέο πηγάδι βάθους 20-25 μέτρων, που εξερευνήθηκε τον Οκτώβριο του 1997 από τους Ν. Λελούδα, Στάθη Παυλίδη και Δημήτρη Τιμολόγο. Στον πυθμένα του διανοίγεται μικρή αίθουσα διαστάσεων 10x3 μέτρων, καταστόλιστη και αυτή, που είναι και το βαθύτερο σημείο ολόκληρου του σπηλαιοβάραθρου (-190 μέτρα περίπου).

Από το ίδιο πέρασμα-«φεγγίτη» και κοιτώντας προς τα πάνω, διαπιστώθηκε η ύπαρξη και άλλου «τυφλού» αρνητικού πηγαδιού μεγάλης διαμέτρου, που διανοίγεται προς την επιφάνεια του εδάφους σε ύψος 70 μέτρων περίπου.

Ολόκληρο το σπηλαιοβάραθρο είναι διανοιγμένο σε ασβεστόλιθο, εκτός των τελευταίων και βαθύτερων τμημάτων του που είναι αντίστοιχα διανοιγμένα σε ασταθή σχιστόλιθο.

Η θερμοκρασία του, ειδικά στα τμήματά του μετά το πηγάδι των 90 μ., είναι πολύ χαμηλή, της τάξης των 5-7 °C.

SUMMARY

There is near to Archea Feneos (Kalivia) village at Korinthia's province, Peloponnese.

First exploration at 1981 by N. Leloudas and St. Pavlidis continuously till 1991, when, above mentioned members of H.S.S. (Hellenic Speleological Society), removed from the vertical depth of -55 m. remains (skeletons) of, about, one hundred and fifty persons who there were since 1943-44.

Then and at 1996-97, above speleologists with cooperation of D. Lembessis, E. Kavalieros, A. Morando and D. Timologos, completed exploration etc., at a total vertical depth of -190 m. and seven chambers between them.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ν. ΛΕΛΟΥΔΑΣ, Περιοδικό «Αίψυτος», Δεκ. 1996.

Ν. ΛΕΛΟΥΔΑΣ, Περιοδικό «No Limits», Μάιος 1999.